

läisluokka näkee siis sen tien, jota sen on kulettava itse itsensä vapauttaakseen, eikä sen tarvitse rukoilla vapahdusta korkeamalta mahdollilta. Se tietää, että tämä vapahdus on vaativa melkoisen määrän työtä, mutta se tuntee myöskin voimansa, ja tietää pystyvänsä tuon työn suorittamaan.

Siten kasvaa ja elää taistelevassa köyhälistössä henki ja mieli sellaisena, että niissä ei jää uskonnolle mitään sijaa. Jos siis tarkastamme köyhälistön uskonnottomuuden syitä, niin huomamme niillä kaikilta olevan perusteensa koko köyhälistöläisessä mailmankatsomuksessa, joka on aivan vastakkainen porvarillisen luokan mailmankatsomukselle. Sen sijaan että porvarillinen luokka pitää nykyisen yhteiskunnan kurjuttua ja epäkohtia välttämättöminä ja luonnollisina, kun se ei tunne niiden syitä, on meillä tieteelle perustuva varmuus siitä, että nuo ilmiöt ovat vain ohimeneviä ja että ne arvattavissa olevan ajan mennessä voidaan poistaa järjestämällä yhteiskunnallinen tuotanto. He pitävät nykyistä olotilaa, jossa jokainen ihminen saa pitää lähimmäisiään vihollisina, kilpailijoina, jotka ehkä ryöstävät häneltä leivän suusta, nykyistä olotilaa, jossa pelkästä olemasaolosta käydyssä elämissä taistelussa kaikki heikko tuihottuu, korkeintaan verhouttuna hiukkasella ihmisystävällisyyttä, ihmisten luonnollisena ja ikuisena suhteena. Me sitävastoin tunnemme tämän olotilan luonnottomaksi raakalaisuudeksi, jonka pian täytyy poistua toisen mailman tieltä, jossa veljellisyys, ystävällisyys ja rauhallinen yhteistoiminta kehittyvät luonnollisista taloussuhteista aivan yhtä välttämättömästi kuin nykyinen vihamielisyys nykyisistä olosuhteista. Siten on meidän mailmankatsomuksemme porvarilliselle vastakkainen, niin kuin sivistys on vastakkaista raakutudelle.

Mutta tämä korkea sivistyskanta, jota voisi nimittää mailmankatsomuksemme tunnepuoleksi, ei ole sen merkitsevin piirre. Paremmasta veljellisestä tulevaisuudenmaailmasta, missä ei enään valitse raaka olemisen taistelu, ovat useatkin uneksineet, tuntematta meidän mailmankatsomustamme. Köyhälistöläisen elämän- ja taistelun katsomuksen huomattavin ominaisuus ei ole se, että me toivomme ja tahdomme sosialistista yhteiskuntaa, vaan siinä, että me tieteellisen varmasti tiedämme ja ennakoita näemme sen tulemisen. Ei toivo, vaan tieto että ja tieto miten toivo on tuleva täytetty, on arvokkainta meidän mielipiteissämme. Ilman tätä tietoa olisi tuo korkea sivistyskanta vain arvotonta unelmoimista, ja kapitalismia kohtaan valitseva suuttumus pelkää siveysintoilua; vain tämä mainittu tieto antaa tuolle sivistyskannalle todellisuutta ja tekee mahdolliseksi arvostella edellistä alemmaa sivistysastetta seuraavan korkeamman kannalta. Senvuoksi on köyhälistöläisen mailmankatsomuksen pääpiirteinä sen tieteellinen luonne, jota voisi nimittää sen älylliseksi puoleksi.

Mitä sisältää tämä tiede? On kaksi opinhaaraa, joista molemmista me olemme kiitollisuudenvelassa Karl Marxille ja jotka yhdessä ovat perustelluna meidän päämäärällemme: kansantaloustiede ja historiallinen materialismi. Kansantaloustiede, arvo- ja lisäarvo-oppi, selittää nykyisen (ja samalla jokaisen edel-

lisen) talousjärjestelmän koneiston; se selittää taloudellisten luokkien alkuperän ja merkityksen ja tekee meille mahdolliseksi käsittää suuren taloudellisen mullistuksen, joka parhaillaan on tapahtumassa. Historiallinen materialismi opettaa meidät ymmärtämään ihmisten ajatukset ja mielipiteet aineellisten, taloudellisten suhteiden määräämiksi. Kehittäessään meidän omat sosialistiset mielipiteemme, samoin kuin muiden luokkien vastakkaiset mielipiteet, nykyajan taloudellisista olosuhteista, opettaa se ymmärtämään nykyisen luokkataistelun olemuksen ja selittää tällä tavoin myöskin aikaisemmat luokkataistelut. Näiden molempien tieteiden valossa ymmärrämme ihmiskunnan koko historian — jossa porvaristo näkee vain hajanaisia tosiasioita, sattumusta ja ilmeitä — luonnolliseksi kehitykseksi, joka johtaa eläimellisestä raakuudesta korkeimpaan sivistykseen, kehitykseksi, joka on täydelleen ymmärrettävissä ja selitettävissä aineellisen perustansa, tuotantovoimien alituisen kehityksen nojalla. Päinvastoin kuin porvaristo, jolta puuttui siihen tiedettä, on köyhälistö, ensimmäisenä käsittänyt yhteiskunnan olemuksen täysin tieteellisesti, luonnollisista perusteistaan, tarvitsematta siinä milloinkaan ja missään ottaa avukseen mitään ihmeellistä, käsittämätöntä. Aivan samoin on porvaristo käsittänyt tieteellisesti luonnon. Mutta kun siltä puuttui riittävä yhteiskuntatiede, ei se voinut koko maailmaa käsittää luonnollisten syiden kannalta. Vasta köyhälistö kykenee muodostamaan mailmankatsomuksen, joka koko maailmasta, luonnosta ja yhteiskunnasta, antaa luonnollisen selityksen.

Sellaista mailmankatsomusta nimitetään usein materialistiseksi. Se on täysin vastakkainen uskonnolle, uskontohan kun ei ole muuta kuin ylikuonnollisiin seikkoihin perustuva mailmankäsitys. Jos nyt palaamme alussa tekemääme kysymykseen, jäävätkö köyhälistön nykyisen uskonnottomuuden syyt vaikuttamaan tulevaisuudessa, niin huomamme, että tieteellinen tieto ei vain tulevaisuudessa tule yhä paremmin ja sivistyskannan kehittymään, vaan että lisäksi vielä tulee uusia syitä vaikuttamaan samaan suuntaan: tämän tieteen käytännöllinen käyttö, kaiken kurjuuden tosiperäinen poistaminen, syitä, joita nyt voimme vasta vain mielessämme ajatella.

(Jatk.)

Teponniemen :: asukkaat ::

KIRJ. HELMI MATTSON.

(Jatkoa viime n:roon)

Hän oli pyytänyt tuota tyttöä rehellisesti vaimokseen, luvannut hänelle kaikkensa, itsensä, nimensä ja omaisuutensa. Vaan hän hylkäsi tarjouksen, viskasi sen luotaan, juuri kuin äskesen sen paleltuneen puolanmarjan. Omituista! Hän suuren Tiihalalan tilan periiä, arvossa pidetty maisteri, ei voi olla pailla köyhän räätälin, punaisen villitsijän kanssa. Moni muu arvokas, oppinut, rikas ja sivistynyt tyttö olisi valmis tulemaan koska tahansa Tiihalalan emännäksi.

Onpa hän omistuksen, kun ei sentään omaa etuaankaan katso...

Väinö pureski koivun var-

Toverittaren asiamiehet, ystävät ja lukijat

Nyt kun joulukiireet ovat taas ohi, niin lainatkaa huomiota entistä tarmokkaammin Toverittaren levittämiseksi.

Toveritar heti uuden vuoden alusta jokaiseen suomalaiseen perheeseen, jokaiselle suomalaiselle naiselle kautta laajan mantereen.

Lähtekäämme matkalle uutta vuotta alkamaan tällaisella tunnuslauseella. Samalla muistaen, että ei riitä yksin se, että asiamiehet uurastavat levitystyössä, vaan meidän jokaisen on tehtävä voitavamme kunkin kohdaltamme, siten saavutamme meitä kaikkia tyydyttäviä tuloksia.

Toisin sanoen, Toverittaren levittämissä tarvitaan meitä jokaista. Täyttäkää siis ainoastaan velvollisuutenne omaa lehteänne kohtaan hankkimalla edes yhden uuden tilauksen Toverittarelle.

Tällaisilla toivomuksilla lausun kaikille Toverittaren lukijoille hauskaa vuoden loppua ja valoisampaa vuotta 1919.

Tuokoon uusi vuosi yhä kasvavaa toimintatarmoisuutta ihmiskunnan sorretun osan vapauttamistyössä.

LIIKKEENHOITAJA.

pua. Äkkiä välähti hänelle uusi ajatus.

Jos häntä hieman pelottaisi, auttaisiko se? Onpa soma nähdä, minkä vaikutuksen se tekisi.

"Ilmi!"

"Mitä, maisteri?"

"Sinä et tiedä, Ilmi, mitä minä voisin tehdä, jos haluan..."

Tyttöä pelotti. Hän ei tiennyt mitä Väinö tarkoitti.

"Minä voin tehdä paljon pahaa..."

"Sen te kyllä voitte," sanoi Ilmi ylpeästi. "Jatkakaa!"

"Niin — sinä kai tiedät, että voin saattaa perheenne turmiin, vanhan isäsi ja äitisi pois torpasta, ja..."

"Sen minä olen tiennyt jo aikojen sitten, eikä vasta nyt, entä sitten," sanoi Ilmi silmiään kohottamatta.

"Mitäs ajattelet, jos käytän oikeuttani, kun minun hyväytyeni kerran ei ole mistään arvostaa..."

"Se on aivan eri asia. En ole luullut sen kuuluvan meidän rakkaussuhteissamme millään tavalla. Mutta jos sillä siitä huolimatta on jotain yhteyttä, niin — tehkää voitavanne! En voi auttaa..."

"Etkö sinä ajattele vanhaa isääsi — ja äitiäsi..."

"Ajattelen molempia, mutta toisin kuin te," virkkoi tyttö kärsimättömänä.

"No, ei puhuta sitten. Aika näyttää..."

Väinö nousi uhmata ja asetti pyssyn olalleen.

"Pitänee lähteä katsomaan Löfbergiä, minne hän eiksyi."

"Niin, tosiaan. Sanokaa hänelle terveisiä, että koettaa vain parhaansa, juurineen hävittääkseen sosialismin oraat — jos voi! Onnea hänen yrityksilleen," virnisteli Ilmi, vaikka itku oli tukahduttanut, kun hän muisti että Toivo oli seif konnan pauloissa..."

"Jää nyt sitten muistelemaan Toivoasi," virkkoi Väinö katkerasti.

"Hyvästi, Ilmi!"

Väinö katkoi oksia edestään ja katosi tuuheaan metsään.

Ilmi purskahti itkuun...

Seitsemästoista luku.

"Kaunis ilma tänään."

"Istu, paina puuta. Eipä ole Liisaa näkynyt kotvaan aikaan Teponniemessä."

Signe muori pyöri ja hyöri kevyesti kuin nuori ihminen, ympäröi tupaa, etsien riepua, jolla

voisi pyyhkiä pöytää.

Väki oli juuri päässyt syömästä. — Piti vähän siivota hönkähästä pöytää, jolle oli jäänyt ruuan jätteitä.

Liisa hypisteli huiviaan, asetti kulman korvan taakseen, jotta paremmin kuuli puhetta ja istahdusti lieden luo asetetulle jakkaralle.

"Pitää tässä vähän lämmittää vanhoja luitaan, ennenkuin tässä juttusille rupeaa. Otti vähän kylmä tuolla järven yli tarpoessa."

"Niin vain! Sieltä on tänne koko pitkä matka, Pirttimäestä."

Sielähän Liisa on tällä kertaa majaa pitänyt, vai?"

"Siellä, niin. Sinnehän sitä huutomuoriksi möivät. Voi, voitää köyhän ihmisen elämästä."

"Niin vain! Sieltä on tänne koko pitkä matka, Pirttimäestä."

Sielähän Liisa on tällä kertaa majaa pitänyt, vai?"

"Siellä, niin. Sinnehän sitä huutomuoriksi möivät. Voi, voitää köyhän ihmisen elämästä."

"Niin vain! Sieltä on tänne koko pitkä matka, Pirttimäestä."

Sielähän Liisa on tällä kertaa majaa pitänyt, vai?"

"Siellä, niin. Sinnehän sitä huutomuoriksi möivät. Voi, voitää köyhän ihmisen elämästä."

"Niin vain! Sieltä on tänne koko pitkä matka, Pirttimäestä."

Sielähän Liisa on tällä kertaa majaa pitänyt, vai?"

"Siellä, niin. Sinnehän sitä huutomuoriksi möivät. Voi, voitää köyhän ihmisen elämästä."

(Jatk.)

Juutalaisen kauppaopetusta.

Vanha Silverstein koetti suurella vaivalla päättää liikeälyä poikansa päähän. Hän opetti nuorta miestä erilaatuisissa asioissa, m.m. tulipalojen ja konkurssien hyödyllisyydestä.

— Kaksi maksunlakkautusta on yhtä hyve kuin yksi konkurssi. Kaksi konkurssi yhtä hyve kuin tulipalo.

Nuori Silverstein varsin mielenkiintoisena: — Pappa, onko avioliitto myös hyve?

— Kyllä poikasen, vastasi ukko. Jos menet naimisiin hyvin rikkaan tytön kanssa, on avioliitto melkein yhtä hyve kuin yksi konkurssi.